

Pre deti a všetky Božie deti

Žalm 149, Plesanie svätých (2. časť)

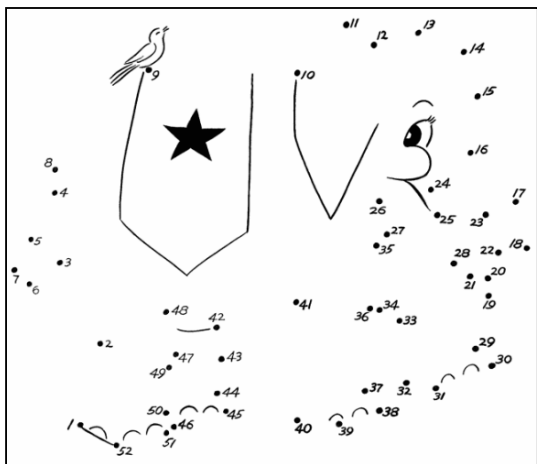
Katechéza Jána Pavla II. na všeobecnej audiencii pre veriach na Námestí svätého Petra 23. mája 2001

4. Svätý Augustín, vychádzajúc zo správy žalmu o „chóre“, „bubnoch a gitarách“, komentuje: „Čo predstavuje chór? (...) Je to celok spevákov, ktorí spievajú spoločne. Keď spievame v chóre, musíme spievať v súlade. Keď sa spievajú v chóre, aj jediný falošný hlas uráža poslucháča a vnáša zmätok v chóre samom“ (Enarr. in Ps. 149: CCL 40, 7, 1-4).

A keď sa potom zmieňuje o nástrojoch, ktoré žalmista používa, pýta sa: „Prečo berie žalmista do ruky tympany a gitaru?“ Odpovedá: „Pretože chváli Pána nielen hlasom, ale aj skutkami. Keď berú do rúk tympany a strunový nástroj, ruky sa pripájajú k hlasu. To pre teba. Keď spievaš Aleluja, musíš podať chlieb hladnému, zaodiť nahého, prijať pútnika. Keď to robíš, nie je to len hlas, ktorý spieva, ale s hlasom sú v súzvuku ruky, nakoľko slová súhlasia so skutkami“ (tamže, 8, 1-4).

5. Je tu druhé slovo, ktorým sa definujú prosiaci v tomto žalme: sú to „anawim“, čiže „chudobní, tichí“ (v.4). Tento výraz je v žaltári veľmi častý a označuje nielen utlačaných, biednych, prenasledovaných pre spravodlivosť, ale aj tých, čo sú verní mravným zásadám Zmluvy s Bohom a sú vytlačaní na okraj spoločnosti tými, čo si volia násilie, bohatstvo a despotizmus.

z L'Osservatore Romano, č. 21 (týždenné vydanie v taliančine) z 25. mája 2001

Indiáni sa prídu za šamanom spýtať, či bude tuhá zima. Šaman rozhodí kamienky, pozrie sa na ne a povie: „Neviem, Veľký Manitou mlčí. Ale pre istotu štiepajte drevo.“ Tak indiáni odídu, štiepajú drevo, ale za týždeň sa prídu spýtať znova. Šaman teda zasa rozhodí kamienky a vraví: „Neviem, Veľký Manitou stále mlčí. Ale pre istotu štiepajte drevo.“ Indiáni zase odídu a štiepajú drevo, ale šamanovi už je to hlúpe, a tak sa ide spýtať na meteorologickú stanicu, aká tá zima bude. A tam mu odpovedia: „My nevieme, ale asi riadne tuhá. Indiáni už štrnásť dní štiepajú drevo.“

Raj Otcov púšte O miernosti

Lovec v púšti uvidel abbu Antona, ako sa veselí s bratmi, a bol pohoršený. Starec, aby mu ukázal, že je potrebné občas vyjsť v ústrety potrebám bratov, povedal: „Vlož šíp do svojho luku a natiahni tetivu.“ Urobil to. Starec riekol: „Natiahni viac“. Urobil tak. Starec opäť povedal: „Natiahni ešte viac.“ Lovec mu odvetil: „Ak priveľmi ohnem svoj luk, zlomí sa.“ Vtedy mu starec povedal: „Tak je to aj s Božím dielom. Ak budeme nadmieru namáhať bratov, čoskoro sa zlomia. Občas je potrebné zísť dolu a vyjsť v ústrety ich potrebám.“

prevzaté, spracoval MŠ

Vydáva
Gréckokatolícka cirkev
Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov
Ul. Martina Benku 7, 080 01 Prešov
Len pre vnútornú potrebu

internet: www.grkat-sekcv.sk
e-mail: presov.sekcv@grkatpo.sk
tel.: 051/7725 540
tlač: A-print, sro., Reimanova 9, Prešov
Neprešlo jazykovou úpravou

V. ROČNÍK

† Farský list

Číslo 25 26. december 2010

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

Na prelome starého a nového roka si všetci vzájomne prajeme len to najlepšie – Božie požehnanie, zdravie, šťastie, úspechy, splnenie tajných snov... Ide o naozaj krásne momenty, dojmavé chvíle... V úprimných želaniach totiž cítiť lásku...

Prečo to však poväčšine robíme len vtedy? Prečo sa vo svojom srdci nerozhodneme rozvíjať tento postoj – postoj žičlivosti a dobroprajnosti – počas celého roka a ku každému človekovi? Áno, ku každému... Aj k tomu, s kým žijeme dennodenne, bok po boku, no často ho nechápeme (alebo on nechápe nás)... I k neznámemu... Aj k tomu, ktorý zmyšľa, cíti inak ako my... „Lebo ak milujete tých, ktorí vás milujú, akú odmenu môžete čakať? Vari to nerobia aj mýtnici? A ak pozdravujete iba svojich bratov, čo zvláštne robíte? Nerobia to aj pohanovia? Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5, 46 – 48).

Blahoslavená matka Tereza z Kalkaty hovorila, že láska – to nie je len spontánny cit či chvíľkový moment, ale celoživotný postoj. Kresťanská láska je totiž stála, ba až večná. „Láska nikdy nezanikne.“ (1 Kor 13, 8). Svoju dobroprajnosť by sme teda nemali prejavovať len na Nový rok, ale zachovať by sme si ju mali i v nasledujúcich mesiacoch. Veď kresťanská láska – to znamená byť láskavý ku každému, každému želať len dobro. Predovšetkým však to najvyššie dobro, ktorým je spása človeka a večný život s Bohom. My, kresťania, sme totiž povolaní k dokonalej láske – každého milovať, každého si vážiť. K tomu nás vyzýva i sám Ježiš – máme ho nasledovať v láske. Dáva nám to tiež ako svoje prikázanie: „Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.“ (Jn 15, 12 – 13).

V našom živote teda nie je nič dôležitejšie ako láska. Podľa lásky budeme raz aj súdení. Láska – to je vlastne kráľovská cesta, ktorá nás vedie bližšie k človeku i k spojeniu s Bohom. Každý deň nastupujúceho roka, ako aj celý náš život by mal preto byť naplnený snahou prejavovať svoju lásku voči blížnemu i Pánovi skrz dobroprajnosť a želanie len toho najlepšieho. Niekedy totiž človekovi nemôžeme – i pri tej najlepšej vôli – pomôcť, ale môžeme mu prejavovať našu dobrú vôľu...

Dúfame, že aj čítanie nášho farského listu Vám pomôže rásť v láske, lebo v nej sa ukrýva celá svätosť, a tým i spoločenstvo s Bohom.

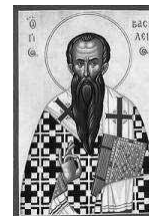
Vinšujeme Vám, aby láskavý Boh naplnil Vaše vzťahy láskou a odpustením, aby ste žili vo vzájomnom porozumení a jednote celý nový rok 2011.

Christos raždajetsja!

Mgr. Rastislav Baka, farár

Svätý Bazil Veľký, arcibiskup kapadóckej Cézarey (1. január)

V staroveku vynikala vysokou vzdelanosťou obyvateľstva predovšetkým Kapadócia, východná časť Malej Ázie, dnešného Turecka. V jej hlavnom meste Cézarea bývali aj Bazil a Emmélia, manželia svätého života (pamiatka 8. alebo 30. mája, v Rusku 1. januára). Pochádzali z popredných rodov s bohatou kresťanskou tradíciou a mali desať detí. Dcéra Makrína sa rozhodla po nečakanej smrti snúbenca pre mníšsky život a uctieva ju ako svätú (liturgická pamiatka 19. júla), ďalšie štyri dcéry sa vydali. Spomedzi

piatich synov jeden zomrel krátko po narodení, Naukratios bol prísny askétom a je vyhlásený za svätého (pamiatka 8. júna), ďalší traja synovia sa stali biskupmi a aj ich považujeme za svätých: Bazil dostal prívlastok Veľký (liturgická pamiatka 1. a 30. januára) a bol biskupom v Cézarei, Peter v Sebastei (pamiatka 9. januára) a Gregor v Nyse (liturgická pamiatka 10. januára).

Bazil v slovanskej podobe tiež Vasil, sa narodil okolo roku 330. Otec sa venoval nielen jeho kresťanskej formácii, ale aj

vzdelávaní. Silne ho ovplyvnila stará matka Makrína, totiž Makrína Staršia, ziačka svätého Gregora Divotvorcu, neocézarejského biskupa (liturgická pamiatka 17. novembra), ktorú tiež považujeme za svätú (pamiatka 30. mája).

Budúci svätec študoval najprv v rodnej Cézarei, potom u slávneho sofistu Libania v Konštantínopole, a napokon u viacerých vychýrených učiteľov v Aténach. Tam sa spoznal s budúciim cisárom Juliánom Odpadlíkom (361 – 363) a tam sa zrodilo jeho hlboké priateľstvo so svätým Gregorom Teológom (liturgická pamiatka 25. a 30. januára), neskorším konštantínopolským patriarchom.

Okolo roku 356 sa vrátil do Cézarey a pôsobil ako učiteľ rétoriky. V tom čase sa objavili u Bazila sklony k namyslenosti, no jeho sestra Makrína ho „priviedla k rozumu“, a dokonca v ňom prebudila túžbu po živote zasvätenom Bohu. Bazil preto vycestoval do Egypta, aby sa zoznámil s poprednými učiteľmi duchovnosti, akými boli Pachómios Veľký a Makarios Egyptský. Na svojej zastávke v Aténach priviedol ku kresťanskej viere svojho niekdajšieho učiteľa Ebbula. V Jeruzaleme prijal svätý krst (v tom čase sa bežne odkladal na obdobie dospelosti), v Antiochii bol vysvätený na diakona a veľa sa venoval vysvetľovaniu Svätého písma. Po krátkom čase sa vrátil do Cézarey, kde ho miestny arcibiskup Eusebios vysvätil na kňaza. Jeho úspechy však vyvolali hierarchovu žiarlivosť, preto sa Bazil utiahol na rodinný pozemok Anissoi (dnes oproti dedinke Sunisa-Uluköy) a venoval sa vlastnému duchovnému rastu. Zhromaždil okolo seba viacerých mužov, okrem iného aj svojho priateľa Gregora

Teológa, a napísal pravidlá spoločného mníšskeho života, ktorými sa veľká časť východných mníchov riadi dodnes a ktorými sa inšpiroval aj svätý Benedikt pri zostavovaní pravidiel života západných rehoľníkov – benediktínov.

Po istom čase arcibiskup Eusebios oľutoval svoje správanie a požiadal Bazila, aby sa vrátil a pomohol mu v zápase proti arianizmu (mylné učenie, podľa ktorého Syn nie je rovný Otcovi), čo sa naozaj stalo. Keď v roku 370 odišiel Eusebios do večnosti, synoda zvolila za nového cézarejského arcibiskupa práve jeho. V tomto úrade pôsobil s veľkou horlivosťou až do svojej telesnej smrti - 1. januára 379. Pohrebu sa zúčastnili nielen kresťania, ale dokonca aj celé zástupy Židov a pohanov.

Okrem spomínaných pravidiel spoločného mníšskeho života sa zachovalo množstvo ďalších Bazilových diel, napríklad spis *Proti Eunomiovi*, kde vyvracia arianizmus, dielo *O Svätom Duchu*, v ktorom dokazuje rovnosť Svätého Ducha s Otcom i Synom, výklady Svätého písma a homílie. V slovenskom jazyku je dostupných niekoľko desiatok jeho listov, ďalej spis *Povzbudenie mladým*, kde pobáda študovať diela pohanských autorov a *Hexaémeron*, podrobný výklad statí Svätého písma o stvorení sveta. Svätému Bazilovi sa pripisuje tiež autorstvo anafory (centrálneho časti svätej liturgie), ktorá sa v cirkvách konštantínopolskej tradície, medzi ktoré patríme aj my, používa desaťkrát ročne. Liturgia sv. Bazila Veľkého sa slúži v Predvečer Narodenia Krista (24.12.), na sviatok sv. Bazila Veľkého (1.1.), v Predvečer Bohozjavenia (5.1.), v prvú až piatu pôstnu nedeľu, na Veľký štvrtok a Veľkú sobotu.

o. Michal

KRIVÉ SVEDECTVO A KRIVÁ PRÍSaha

Krivá prísaha je tvrdenie odporujúce pravde prednesené verejne. Ak je prednesené pred súdom, stáva sa krivým svedectvom. Ak je to potvrdené prísahou, táto prísaha je krivá. Takéto spôsoby jednania prispievajú buď k odsúdeniu nevinného alebo k oslobodeniu vinníka alebo ku zvýšeniu trestu uloženého obvinenému. Vážne ohrozujú právo a spravodlivosť rozsudku vyneseného sudcom.

REŠPEKTOVANIE DOBREJ POVESTI OSÔB

Nedovoleným je každé chovanie a každé slovo, ktoré môže spôsobiť nespravodlivú škodu. Vinným sa stáva ten, kto:

- opovážlivým úsudkom by aj mlčky pripustil ako pravdivú nejakú mravnú vinu u blížneho bez dostatočného dôkazu;
- nactiutľhaním bez objektívneho platného dôvodu odhalí chyby a prehrešky druhým osobám, ktoré ho nepoznajú;
- ohovára tvrdením odporujúcim pravde poškodzuje dobrú povesť druhých a dáva príležitosť k mylným úsudkom o nich. Nactiutľhanie a ohováranie ničí dobrú povesť a česť blížneho.

Je potrebné vyhnúť sa akémukoľvek slovu alebo chovaniu, ktoré lichotí, pochlebuje alebo pritakáva, povzbudzuje alebo utvrdzuje druhých v ich zlých skutkoch a v ich zvrátenom chovaní. Lichotenie je ťažké previnenie, ak podporuje nerest' alebo ťažký hriech. Všetným hriechom je lichotenie vtedy, keď sa rodí z túžby byť milým, vyhnúť sa nejakému zlu, čeliť nejakej nutnosti, dosiahnuť dovolené výhody.

CHVASTÚNSTVO

Chvastúnstvo alebo chválenkárstvo je previnením proti pravde. To platí taktiež pre iróniu, ktorá sa snaží znevážiť niekoho tým, že zlovoľne skresľuje niektoré rysy jeho chovania.

LOŽ

Lož spočíva v tom, že človek nehovorí pravdu s úmyslom oklamať. Lož je najotvorenejšia urážka pravdy. Klamať znamená hovoriť alebo jednať proti pravde, aby bol uvedený do omylu ten, kto má právo ju poznať. Závažnosť klamstva sa meria podľa povahy pravdy, ktorú skresľuje, podľa okolností, úmyslu klamára, podľa škôd spôsobených tým, ktorí sú jej obeťami. Klamstvo samo osebe je všetným hriechom, stáva sa však smrteľným, keď ťažko poškodzuje čnosť spravodlivosti a lásky. Lož je potrebné odsúdiť pre jej povahu.

Každé previnenie spáchané proti spravodlivosti a pravde ukladá **povinnosť odčinenia**, aj keď bolo vinníkovi odpustené.

o. Michal

Farské oznamy

- Sviatok sv. prvomučeníka Štefana 27. decembra je pracovným dňom (pondelok). Sv. liturgie budú o 8.00 hod. (osl.) a 18.00 hod. (sl.)
- Piatok 31. decembra je posledným dňom kalendárneho roka. V tento deň je voľnica a sv. liturgia bude iba jedna a to podvečer o 15.00 hod., ktorou poďakujeme za končiaci sa rok 2010. Pozyvame vás tiež vstúpiť do Nového roka 2011 ďakovnou adoráciou pred Najsv. Eucharistiou o 23.30 hod. spolu s požeňnaním o 24.00 hod.
- V sobotu 1. januára 2011 je prikázaný sviatok Obrezania Pána a tiež sviatok sv. Bazila Veľkého. Sv. liturgie budú o 8.00 hod. (osl.) a 10.00 hod. (sl.) Pri obidvoch sv. liturgiách bude myrovanie.
- V stredu 5. januára je Predvečer sviatku Bohozjavenia. Ráno o 8.00 hod. budú Kráľovské hodinky. Večer o 16.00 hod. večiereň s liturgiou sv. Bazila Veľkého, po ktorej bude Veľké jordané svätenie vody. V tento deň je zdržanlivosť od mäsa a pôst (podobne ako 24.12. v Predvečer sviatku Narodenia Pána).
- Vo štvrtok 6. januára je veľký a prikázaný sviatok Bohozjavenia. Sv. liturgie budú o 8.00 hod. (osl.) a 10.00 hod. (sl.) Pri obidvoch sv. liturgiách bude myrovanie a po sv. liturgii o 8.00 hod. bude Veľké jordané svätenie vody.
- V tento deň (6.1.) od 13.30 hod. budeme tak ako každoročne svätit' príbytky v našej farnosti. Kto z vás má záujem o posvätenie, nech sa zapíše na zoznam, ktorý bude vzađu na stolíku.
- V nedeľu 9. januára pozývame všetky deti (Verní priatelia) a mládež (Čučoriedky) farnosti spolu s rodičmi do nášho pastoračného centra na mimoriadne spoločné "stretko", ktorým chceme zavřšiť uplynulý rok 2010. Stretnutie sa začne po večieri, ktorá bude o 15.00 hod.
- V mene detí farnosti chceme poďakovať všetkým vám, ktorí ste si zakúpili vianočné ozdoby na Vianočnej burze. Aj vďaka vám sa vyzbieralo takmer 190 €, ktoré budú použité pre podporu deti z núdzných rodín našej farnosti.

Desatoro

Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu

„Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu!“ (Ex 20, 16). „Otcom bolo povedané: ‚Nebudeš krivo prisahať, ale splniš, čo si Pánovi prisahal!‘“ (Mt 5, 33).

Ôsme prikázanie zakazuje prekrúcať pravdu vo vzťahoch k druhým. Tento morálny predpis vyplýva z p ovolania svätého ľudu byť svedkom svojho Boha, ktorý je pravda a chce pravdu. Previnenia proti pravde vyjadrujú, slovami alebo skutkami, odmietnutie zaviazat' sa tým, čo je morálne správne: sú to základné nevernosti voči Bohu a v tomto zmysle podkopávajú základy Zmluvy.

Pravdivosť alebo pravdovravnosť je čnosť, ktorá spočíva v tom, že sa človek prejavuje pravdivý vo svojich skutkoch a svojimi slovami hovorí pravdu, pričom sa vystríha dvojtvárnosti, pretváry a pokrytectva. Kresťan sa nemá hanbiť za svedectvo v prospech nášho Pána (2 Tim 1, 8) skutkom ani slovom. Mučeníctvo je najvyššie svedectvo o pravde viery. Rešpektovanie dobrého mena a cti osôb zakazuje každý postoj a každé slovo ohovárania alebo osočovania.